

IV

(Akty přijaté před 1. prosincem 2009 podle Smlouvy o ES, Smlouvy o EU a Smlouvy o Euratomu)

ROZHODNUTÍ KONTROLNÍHO ÚŘADU ESVO

č. 305/09/KOL

ze dne 8. července 2009

o smlouvě o prodeji energie uzavřené obcí Notodden a společností Becromal Norway AS

(Norsko)

KONTROLNÍ ÚŘAD ESVO ⁽¹⁾,

neobdržel od zúčastněných stran žádné připomínky. Dopisem ze dne 4. února 2008 (dokument č. 463572) předložily norské orgány připomínky k rozhodnutí o zahájení řízení.

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru ⁽²⁾, a zejména na články 61 až 63 a protokol 26 této dohody,

Dopisem ze dne 21. května 2008 požádal příjemce podpory, společnost Becromal Norway AS, o schůzku s Kontrolním úřadem. Schůzka se uskutečnila v prostorách Kontrolního úřadu dne 11. června 2008. Na schůzce zmínili zástupci společnosti Becromal mimo jiné další smlouvu mezi obcí Notodden a společností Becromal, která se týkala využívání odpadní vody z elektrárny provozované společností Becromal ze strany obce (dokument č. 482695).

s ohledem na Dohodu mezi státy ESVO o zřízení Kontrolního úřadu a Soudního dvora ⁽³⁾, a zejména na článek 24 této dohody,

s ohledem na čl. 1 odst. 3 části I a čl. 4 odst. 2 a 4 a čl. 7 odst. 2 části II protokolu 3 Dohody o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru ⁽⁴⁾,

2. Popis posuzovaného opatření

Notodden je obec v kraji Telemark v jihovýchodním Norsku. Obec se rozkládá v místě, na němž vtékají dvě řeky do jezera Heddalsvatnet, obec má proto k dispozici významné zdroje vodní energie.

poté, co vyzval zúčastněné strany k podání připomínek v souladu s výše uvedenými ustanoveními ⁽⁵⁾, a s ohledem na tyto připomínky,

S ohledem na tuto skutečnost má obec každoročně nárok na obdržení určitého objemu tzv. „koncesní energie“ od koncesionářů za využívání vodopádu. Systém koncesní energie je stanoven v § 2 odst. 12 zákona o průmyslových licencích a § 12 odst. 15 zákona o regulaci vodopádů ⁽⁷⁾. Podle těchto ustanovení, jejichž znění je totožné, mají kraje a obce, v nichž se nacházejí elektrárny, nárok na obdržení až 10 % ročního objemu energie vyrobené elektrárnou za cenu, kterou stanoví

vzhledem k těmto důvodům:

I. SKUTEČNOSTI

1. Postup

Rozhodnutí Kontrolního úřadu č. 718/07/KOL o zahájení formálního vyšetřovacího řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* a v dodatku EHP ⁽⁶⁾. Kontrolní úřad vyzval zúčastněné strany, aby podaly své připomínky. Kontrolní úřad

⁽¹⁾ Dále jen „Kontrolní úřad“.

⁽²⁾ Dále jen „Dohoda o EHP“.

⁽³⁾ Dále jen „Dohoda o Kontrolním úřadu a Soudním dvoru“.

⁽⁴⁾ Dále jen „protokol 3“.

⁽⁵⁾ Úř. věst. C 96, 17.4.2008, s. 21, dodatek EHP č. 20, 17.4.2008, s. 36.

⁽⁶⁾ Úř. věst. C 96, 17.4.2008, s. 21, dodatek EHP č. 20, 17.4.2008, s. 38.

⁽⁷⁾ Tato ustanovení zní takto: „Licence stanoví, že nabyvatel licence přenechá krajům a obcím, v nichž se nachází elektrárna, až deset procent přírůstku množství vodní energie získané z každého vodopádu na základě výpočtu podle pravidel uvedených v § 11 odst. 1, viz § 2 třetí odstavec. O přenechaném množství a jeho rozdělení rozhodne dotyčné ministerstvo na základě celkových potřeb kraje nebo obce v oblasti zásobování elektrickou energií. Kraj nebo obec mohou použít poskytnutou energii, jak považují za vhodné. [...] Cena energie [pro obec] je stanovena na základě průměrných nákladů reprezentativního vzorku vodních elektráren v celé zemi. Do výpočtu těchto nákladů nejsou zahrnuty daně vypočítávané ze zisku z výroby energie nad běžnou míru návratnosti. Ministerstvo každý rok stanoví cenu energie dodané převodními stanicemi elektrárny. Ustanovení první a třetí věty se nevztahují na licence platné před vstupem zákona č. 2 ze dne 10. dubna 1959 v platnost.“ (Překlad norského ministerstva ropného a energetického průmyslu.)

stát. Co se týká koncesí udělených před rokem 1959, jako je koncese v dotyčném případě, je cena založena na tzv. „individuálních nákladech“ elektrárny, není-li sjednána cena nižší⁽¹⁾. Cena koncesní energie bude tudíž obvykle nižší než tržní cena.

O nároku každé obce na koncesní energii se rozhoduje na základě jejich „celkových potřeb v oblasti zásobování elektrickou energií“. Podle norského ředitelství pro vodní zdroje a energii to zahrnuje elektrickou energii pro průmyslové a zemědělské podniky a domácnosti, nikoli však energii pro energeticky náročná výrobní odvětví a zpracování dřeva⁽²⁾. Od roku 1988 měla obec Notodden nárok na přibližně 3,9 GWh z vodopádu Sagafoss nacházejícího se na jejím území, přičemž se zdá, že se toto množství v roce 2002 zvýšilo na 7,114 GWh⁽³⁾.

Zdá se, že kromě objemů koncesní energie, na něž měla obec nárok podle předpisů o koncesní energii, měla obec Notodden právo na využívání vodopádu Sagafoss nacházejícího se na jejím území. Toto právo využívala společnost Tinfos AS, a nikoli samotná obec. Obec měla oplátkou nárok na dodatečné objemy elektrické energie z elektrárny. Obchodní vztah mezi obcí Notodden a společností Tinfos se v současnosti řídí smlouvou, která byla uzavřena dne 15. srpna 2001⁽⁴⁾. Tato smlouva stanoví, že do 31. března 2006 je obec oprávněna odkoupit od společnosti Tinfos AS 30 GWh ročně, včetně 3,9 GWh koncesní energie. Cena byla stanovena na 13,5 øre/kWh za koncesní energii a stejně tak za dodatečný objem. Po dni 31. března 2006 byla obec oprávněna odkoupit pouze objem představující koncesní energii a od té doby platily ceny stanovené pro nákup této energie obcí.

Príslušný právní základ pro výše uvedený nárok obcí na koncesní energii výslovně uvádí, že obce mohou nakládat s koncesní energií, jak považují za vhodné, a to bez ohledu na skutečnost, že množství, na něž mají nárok, je vypočítáno na základě jejich „celkových potřeb v oblasti zásobování elektrickou energií“. Nic tedy nebrání obcím v tom, aby tuto energii prodaly energeticky náročným výrobním odvětvím či jakémukoli jinému výrobnímu podniku, který se nachází na území obce.

V tomto kontextu uzavřela obec dne 10. května 2002 smlouvu⁽⁵⁾ s výrobcem hliníkových fólií, společností Becromal, týkající se dalšího prodeje objemů energie, na něž měla obec nárok na základě smlouvy se společností Tinfos. Smlouva má

zpětnou účinnost, a proto upravuje objemy energie prodané společnosti Becromal ode dne 14. května 2001 až do dne podpisu smlouvy. Zdá se, že dotyčné objemy do dne 31. března 2007 odpovídají objemům podle smlouvy obce se společností Tinfos: tj. 14,4794 GWh ode dne 14. května 2001 do 31. prosince 2001, 30 GWh ročně od roku 2002 do roku 2005, 7,397 GWh ode dne 1. ledna 2006 do 31. března 2006 a rovněž možnost společnosti Becromal nakupovat koncesní energii obce ode dne 1. dubna 2006 do 31. března 2007. Ceny rovněž odrážejí ceny stanovené ve smlouvě obce se společností Tinfos, tj. 13,5 øre/kWh do dne 31. března 2006 a ode dne 1. dubna 2006 do 31. března 2007, „podmínky, za nichž může obec Notodden v té době nakupovat dotyčnou energii“.

Společnost Becromal se rozhodla nakupovat koncesní energii v období od 1. dubna 2006 do 31. března 2007⁽⁶⁾. Obec Notodden objasnila, že v období od dubna do června 2006 platila obec za koncesní energii 15,21 øre/kWh a prodávala energii společnosti Becromal za stejnou cenu. Od července do prosince 2006 obec platila 11,235 øre/kWh a prodávala energii společnosti Becromal za cenu 15,21 øre/kWh. Od ledna do března 2007 obec platila 10,425 øre/kWh a prodávala energii za 14,20 øre/kWh⁽⁷⁾.

Dopisem ze dne 4. března 2007⁽⁸⁾ požádala společnost Becromal o prodloužení smlouvy o prodeji energie. Rovněž se dotázala, zda by bylo možno do smlouvy zahrnout vyšší objemy energie. Obec odpověděla na žádost dne 30. dubna 2007 a nabídla společnosti Becromal nákup koncesní energie obce za cenu 20 øre/kWh (což odpovídá spotové ceně na burze Nord Pool, norské energetické burze, pro květen 2007) pro období od 1. dubna do 31. prosince 2007 a poté třiletou smlouvu s cenou ve výši 26,4 øre/kWh od 1. ledna 2008 do 31. prosince 2010. Obec rovněž uvedla, že ode dne 1. dubna 2007 by objem koncesní energie činil 7,113 GWh.

Dne 30. června 2007 společnost Becromal odpověděla, že akceptuje nabídnuté ceny pro posledních devět měsíců roku 2007. Naopak odmítla nabídku na období 2008–2010, jelikož považovala cenu za příliš vysokou. Obec dopisem ze dne 4. července odpověděla, že na základě dopisu společnosti Becromal usuzuje, že bylo dosaženo dohody s ohledem na objemy energie pro rok 2007. Brzy tudíž předloží návrh smlouvy. Pokud jde o období od roku 2008 do roku 2010, trvala na svém předchozím názoru, že smlouva musí být uzavřena za tržních podmínek⁽⁹⁾. Obec posléze potvrdila, že nebyla uzavřena žádná formální dohoda. S ohledem na období po 1. lednu 2008 se neuskutečnila ani žádná jednání⁽¹⁰⁾.

(1) „Individuální náklady“ elektrárny se vypočítávají v souladu s právními předpisy platnými do roku 1959. Podle těchto předpisů se individuální výrobní cena vypočítává jako výrobní náklady elektrárny, včetně 6 % úroků z počátečních nákladů, s připočtením přírážky ve výši 20 % a vydělené průměrnou roční produkcí v období 1970–1999. Viz tzv. KTV-Notat č. 53/2001 ze dne 24. srpna 2001, dokument č. 455241.

(2) KTV-Notat č. 53/2001, citováno výše.

(3) Viz odpověď Norska na otázku č. 4 v druhé žádosti o informace, dokument č. 449660.

(4) Příloha k dokumentu č. 449660.

(5) Příloha k odpovědi Norska ze dne 9. července 2007, dokument č. 428860.

(6) Kontrolní úřad nemá k dispozici kopii takovéto smlouvy o prodloužení.

(7) Dokument č. 521513, e-mail ze dne 11. června 2009.

(8) Příloha k odpovědi Norska ze dne 9. července 2007, dokument č. 428860.

(9) Viz přílohy k odpovědi Norska ze dne 9. července 2007, dokument č. 428860.

(10) Viz odpověď Norska na druhou žádost Kontrolního úřadu o informace, dokument č. 449660.

3. Přípomínky norských orgánů

Norské orgány podaly své připomínky zasláním dopisu obce Notodden.

Obec především tvrdí, že tržní cena v případě dlouhodobých mimoburzovních smluv na burze Nord Pool byla ve skutečnosti zhruba podobná ceně sjednané mezi obcí Notodden a společností Becromal. Podle tabulky „Ceny elektrické energie obchodované na velkoobchodním trhu a koncesní energie. 1994–2005“ stažené z domovské stránky norského statistického úřadu (Statistics Norway) ⁽¹⁾ činila průměrná cena u smluv s dobou trvání 1 rok až 5 let v roce 2001 13,6 øre/kWh, zatímco cena sjednaná mezi obcí Notodden a společností Becromal činila 13,5 øre/kWh.

Obec uznává, že smluvní cena i cena uvedená v tabulce norského statistického úřadu jsou významně nižší než spotová cena na burze Nord Pool. V tomto ohledu obec uvádí, že se rozdíl mezi cenou pro společnost Becromal a tržní cenou ve výši 17,5 milionu NOK uvedený v dopise obce určeném pro společnost a zmíněný v rozhodnutí o zahájení řízení ve skutečnosti vztahuje na rozdíl mezi sjednanou cenou a spotovou cenou.

Co se týká příslušné referenční ceny, obec tvrdí, že smluvní cenu je nutno porovnat s cenou u mimoburzovních smluv, a nikoli se spotovou cenou. Ačkoli obec mohla prodat objemy energie nakoupené na základě této smlouvy na promptním trhu, a tím potenciálně dosáhnout vyšší ceny, tvrdila, že by to pro obec znamenalo značné finanční riziko. Toto riziko vyplývá z práva a povinnosti obce nakoupit od společnosti Tinfos v období do dne 31. března 2006 ročně 30 GWh, a to za cenu 13,5 øre/kWh. Pokud by tudíž spotová cena v tomto období klesla pod 13,5 øre/kWh, obec by utrpěla ztrátu. Norské orgány popsaly smlouvu se společností Becromal jako navazující smlouvu, která má obec ochránit před finanční ztrátou.

II. POSOUZENÍ

1. Existence státní podpory

1.1 Státní podpora ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody EHP a pochybnosti Kontrolního úřadu uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení

Státní podpora ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP je vymezena takto:

⁽¹⁾ Viz aktualizovaná tabulka na internetové stránce na adrese http://www.ssb.no/english/subjects/10/08/10/elektrisitetar_en/tab-2008-05-30-23-en.html

„Nestanoví-li tato dohoda jinak, jsou podpory poskytované v jakékoli formě členskými státy ES, státy ESVO nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby a pokud ovlivňují obchod mezi smluvními stranami, neslučitelné s fungováním této dohody.“

Z tohoto ustanovení vyplývá, že aby existovala státní podpora ve smyslu Dohody o EHP, musí být poskytnuta ze státních prostředků; musí poskytovat příjemci nebo příjemcům selektivní hospodářskou výhodu; příjemce musí být podnikem ve smyslu Dohody o EHP a opatření podpory musí narušovat hospodářskou soutěž a ovlivnit obchod mezi smluvními stranami.

V rozhodnutí o zahájení řízení měl Kontrolní úřad za to, že by smlouva mezi obcí Notodden a společností Becromal této společnosti poskytla selektivní výhodu, a tudíž zahrnovala podporu, pokud by cena sjednaná mezi stranami neodpovídala tržní ceně. Kontrolní úřad se domníval, že ze skutkové podstaty případu vyplývá, že smluvní cena může být nižší než tržní cena. Kontrolní úřad nejprve poukázal na skutečnost, že cena ve smlouvě o prodeji energie uzavřené mezi obcí a společností Becromal odrážela kupní cenu pro obec podle smlouvy se společností Tinfos. Jelikož tato cena byla částečně založena na ceně koncesní energie a částečně představovala náhradu pro obec za uplatňování práva obce na využití vodopádu ze strany společnosti Tinfos, je pravděpodobně podstatně nižší než tržní cena.

Kontrolní úřad podotkl, že v porovnání s ostatními smlouvami uzavřenými přibližně ve stejné době se cena jeví jako nízká. Odkázal rovněž na vlastní prohlášení obce, že ve srovnání s tržní cenou by smlouva mohla společnosti Becromal ušetřit částku ve výši 17,5 milionu NOK.

1.2 Existence výhody ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP

Aby byla splněna tato podmínka, musí opatření poskytovat společnosti Becromal výhody, které ji osvobozují od poplatků, jež jsou běžně hrazeny z jejího rozpočtu. Tak by tomu bylo v případě, kdy veřejný subjekt nestanoví sazbu za elektrickou energii stejným způsobem jako běžný hospodářský subjekt, nýbrž ji využije k udělení finanční výhody odběratelům energie ⁽²⁾. V daném případě by existovala výhoda, pokud by cena energie stanovená ve smlouvě mezi společností Becromal a obcí Notodden byla nižší než tržní cena. Pak by opatření bylo rovněž selektivní, jelikož z něj má prospěch výhradně společnost Becromal.

⁽²⁾ Viz spojené věci 67/85, 68/85 a 70/85 Kwekerij Gebroeders van der Kooy BV a ostatní v. Komise, Sb. rozh. 1988, s. 219, bod 28.

1.2.1 Základ pro stanovení tržní ceny

Kontrolní úřad na úvod podotýká, že cenový mechanismus založený na nákladech obsažený ve smlouvě (jak bylo uvedeno výše) vede k předpokladu, že existuje hospodářská výhoda. Ceny koncesní energie, na jejíž odkup mají obce nárok na základě výše uvedených právních předpisů, by ve většině případů byly podstatně nižší než tržní cena. K zjištění týkajícího se existence hospodářské výhody však nepostačuje vycházet ze samotného předpokladu. Je nutno prokázat, že cena byla skutečně nižší než tržní cena u podobné smlouvy, jako je smlouva uzavřená mezi obcí Notodden a společností Becromal.

K zjištění tržní ceny musí Kontrolní úřad posoudit, jaká cena by byla přijatelná pro soukromého investora v tržním hospodářství. V rozhodnutí o zahájení řízení poukázal Kontrolní úřad na rozdíl mezi zaplacenou cenou a tržní cenou ve výši 17,5 milionu NOK. Ve svých připomínkách k rozhodnutí Kontrolního úřadu o zahájení řízení norské orgány objasnily, že se jedná o rozdíl mezi spotovou tržní cenou a smluvní cenou. Jelikož však dotyčná smlouva je dvoustrannou smlouvou s pětiletou dobou platnosti, nemůže být smluvní cena nutně srovnána se spotovými tržními cenami, jelikož tyto ceny odrážejí prodej elektřiny na energetické burze Nord Pool. Na promptním trhu burzy Nord Pool se denně obchoduje s hodinovými produkty s fyzickým dodáním během 24 hodin následujícího dne ⁽¹⁾. Doba trvání smluv a podmínky obchodu se proto od dané smlouvy značně liší.

Je nutno přezkoumat, zda by se soukromý investor v tržním hospodářství rozhodl uzavřít dlouhodobou dvoustrannou smlouvu se stejnou cenou a za stejných podmínek, jako je dotyčná smlouva. Při tomto posouzení nemůže Kontrolní úřad nahradit obchodní úsudek obce vlastním úsudkem, což

znamená, že obec jako prodejce elektřiny musí mít širší prostor pro zvažování. Pouze v případě, že pro rozhodnutí obce týkající se smlouvy neexistuje žádné jiné věrohodné vysvětlení, je toto považováno za státní podporu ⁽²⁾. Jelikož existuje trh pro dvoustranné dlouhodobé smlouvy a lze zjistit tržní cenu, je nutno předpokládat, že by tržní investoři mohli podle okolností upřednostnit tato ujednání před prodejem za spotovou cenu, ačkoli by prodej objemů energie na energetické burze (a tudíž dosažení spotové ceny) mohl přinést vyšší zisk. Pro upřednostnění jednoho stálého zákazníka namísto kolísavých cen na energetické burze v určitém období může existovat řada důvodů, které jsou přesvědčivé z obchodního hlediska, například snížení rizika a administrativní zjednodušení.

V tomto kontextu se Kontrolní úřad domnívá, že by smluvní cena měla být srovnána s průměrnou cenou u druhu smluv, jež byly uzavřeny za podobných podmínek a s podobnou dobou trvání v přibližně stejné době. Kontrolní úřad zejména podotýká, že je nutno posoudit tržní cenu, kterou by bylo možno přiměřeně očekávat v době uzavření smlouvy, nikoli následný vývoj cen na trhu během smluvního období.

1.2.2 Údaje o tržních cenách u dlouhodobých dvoustranných smluv

K zjištění tržní ceny u dlouhodobých dvoustranných smluv v době uzavření dané smlouvy poskytly norské orgány ve svých připomínkách k rozhodnutí o zahájení formálního vyšetřovacího řízení statistické údaje od norského statistického úřadu týkající se cen elektrické energie obchodované na velkoobchodním trhu a koncesní energie za roky 1994 až 2005 (v té době tabulka 24 norského statistického úřadu, v současnosti tabulka 23).

Tabulka 23

Ceny elektrické energie obchodované na velkoobchodním trhu a koncesní energie. 1994-2007. Øre/kWh ⁽³⁾

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Dvoustranné smlouvy celkem	13,2	14,4	16	17,1	13,5	13,2	12,5	14,7	16,5	21,9	18,9	19,1	26,4	24,1
Smlouvy s dobou trvání do 1 roku	11,9	14,7	17,2	19,6	15,1	13,4	12,5	18,4	20,5	29,2	23,8	23,6	36	24,2
Smlouvy s dobou trvání 1–5 let	14,2	15,6	16,8	18,7	14,9	15,6	15,2	13,6	17,3	21	18,8	18,5	23,7	31
Smlouvy s dobou trvání více než 5 let	13,5	12,7	14	13,7	11,2	11	10,7	10,5	10,4	12,4	12,4	12,1	20,6	15,5
Obchodování s energií na trhu celkem	17,3	12,3	25,4	14,2	12,1	11,7	11	19	21,6	30,8	23,8	24,7	39,5	24,3

⁽¹⁾ Další vysvětlení viz http://www.nordpoolspot.com/trading/The_Elspot_market/

⁽²⁾ Viz obdobně pokyny Kontrolního úřadu o použití ustanovení o státní podpoře veřejným podnikům ve zpracovatelském odvětví, odst. 5 body 1 a 3.

⁽³⁾ http://www.ssb.no/english/subjects/10/08/10/elektristetaar_en/tab-2009-05-28-23-en.html

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Spotové ceny	18,2	11,3	25,4	14,3	12,1	11,7	11	18,8	21,6	30,8	24,9	24,7	39,6	24,3
Regulovaný trh	17,3	14,8	25,3	13,6	12,1	11,8	10,3	19,1	20,8	30,5	23,8	24,3	38,4	24,4
Koncesní energie	9,8	9,4	10,4	10,9	9,1	10	9,3	10	9,7	8,7	7,6	7,5	6,8	7,6

Z této tabulky vyplývá, že průměrná cena za kWh ve dvoustranných smlouvách s dobou trvání 1 rok až 5 let v roce 2001 činila 13,6 øre a v roce 2002 pak 17,3 øre. Ceny u smluv s dobou trvání delší než 5 let činily 10,5 øre a 10,4 øre. Kontrolní úřad si od norského statistického úřadu vyžádal informace týkající se smluv, na nichž jsou statistické údaje založeny. Podle norského statistického úřadu vycházejí ceny uvedené v tabulce z velkoobchodních smluv platných v dotčeném roce, včetně smluv uzavřených dříve, jež jsou však dosud v platnosti. Smlouvy s konečnými uživateli nebyly do této tabulky zahrnuty ⁽¹⁾. Norský statistický úřad poskytl norským orgánům rovněž technické vysvětlení k souboru údajů ⁽²⁾.

Kontrolní úřad považoval za důležité rovněž další statistické údaje z databáze norského statistického úřadu, včetně zejména tabulky 7 „Časová řada zahrnující čtvrtletní a roční ceny elektrické energie na velkoobchodním trhu bez daní“:

Tabulka 7

Časová řada zahrnující čtvrtletní a roční ceny elektrické energie na velkoobchodním trhu bez daní ⁽³⁾

	1 2001	2 2001	3 2001	4 2001	1 2002	2 2002	3 2002	4 2002	1 2003	2 2003	3 2003	4 2003
Prodej elektřiny	24,3	17	15,8	16,1	16,9	13	14,2	25,6	29,2	20,7	23,8	25,4
Smlouvy s pevnou cenou, na celou dobu	13,7	12,1	13,6	17,4	16,1	14,6	12,6	11,2	23,7	10,7	10,9	11,1
Smlouvy s pevnou cenou, s volnou dobou	21,5	19,8	17,9	17,8	18,7	15,9	14,4	20,6	26,1	22,1	28,1	24,4
Přístup k elektřině	21,5	15,8	14,7	15	14,3	11,5	12,6	22,6	28,3	21,1	21,1	21,9
Nové smlouvy s pevnou cenou (uzavřené v posledních 3 měsících před týdnem, v němž došlo k měření)	13,8	15,6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33,1

	1 2004	2 2004	3 2004	4 2004	1 2005	2 2005	3 2005	4 2005	1 2006	2 2006	3 2006	4 2006
Prodej elektřiny	21,2	19,2	21,3	19,9	18,9	23,4	22,6	21,6	30,7	25,5	44,1	38,2
Smlouvy s pevnou cenou, na celou dobu	17,8	10,9	16	11	12,1	11,9	11,1	10,5	10,7	10,7	10,5	13,8
Smlouvy s pevnou cenou, s volnou dobou	20,7	21,5	23,2	20,7	22,6	21,6	17,9	20,3	26,9	21,9	36,7	33
Přístup k elektřině	19,6	17,3	19,7	19,1	16,8	22,8	22	18,6	29	26,2	42,7	36,7
Nové smlouvy s pevnou cenou (uzavřené v posledních 3 měsících před týdnem, v němž došlo k měření)	—	25,5	—	18,9	23,2	—	—	—	33,5	—	—	—

⁽¹⁾ Dokument č. 495870.

⁽²⁾ Dokument č. 503107, *Redegjørelse SSB*.

⁽³⁾ Zahrnuty byly pouze sloupce a řádky týkající se nejdůležitějších cen a časových období. Celé znění je k dispozici na adrese http://www.ssb.no/english/subjects/10/08/10/dkraftpris_en/arkiv/tab-2009-04-06-07-en.html.

Podle znění smlouvy ⁽¹⁾ se zdá, že smlouva mezi obcí Notodden a společností Becromal je tzv. „smlouva na celou dobu“, tj. smlouva, která stanoví pevné množství energie pro každou minutu během celé doby trvání smlouvy ⁽²⁾. U smluv s pevnou cenou na celou dobu (řádek číslo dva ve výše uvedené tabulce) činila průměrná cena dne 14. května 2001 12,1 øre/kWh a dne 10. května 2002 pak 14,6 øre/kWh.

Poslední řádek v tabulce udává ceny v nových smlouvách s pevnou cenou, které byly uzavřeny v posledních třech měsících před týdnem, v němž se uskutečnilo měření. Z těchto údajů vyplývá, že cena v druhém čtvrtletí 2001 činila 15,6 øre/kWh, zatímco cena pro druhé čtvrtletí roku 2002 není známá. Tyto údaje zahrnují smlouvy na celou dobu i smlouvy s volnou dobou.

Kontrolní úřad získal rovněž statistické údaje od burzy Nord Pool. Statistické údaje burzy Nord Pool udávají průměrnou cenu za den u jednoletých finančních smluv, s nimiž se obchoduje na energetické burze. Ceny odrážejí ceny finančních smluv k dotyčnému datu. Dne 14. května 2001 činily ceny dotyčných druhů smluv 18,4 øre/kWh, 17,413 øre/kWh a 17,75 øre/kWh ⁽³⁾.

Norský statistický úřad vydává rovněž statistiky týkající se cen elektřiny pro konečné uživatele elektrické energie ⁽⁴⁾. Kontrolní úřad se však nedomnívá, že tyto statistiky mají význam pro dotyčnou smlouvu, jelikož ceny platné pro energeticky náročná výrobní odvětví podle norského statistického úřadu zahrnují pravděpodobně dlouhodobé smlouvy dotované vládou, které byly uzavřeny před vstupem Dohody o EHP v platnost. Tyto ceny jsou proto podstatně nižší než výše uvedené velkoobchodní ceny ⁽⁵⁾.

1.2.3 Význam různých cenových statistik pro zjištění tržní ceny pro smlouvu se společností Becromal

V zájmu zjištění nejsrovnatelnějších cenových údajů je nezbytné podrobné přezkoumání smlouvy mezi obcí Notodden a společností Becromal.

⁽¹⁾ § 2 smlouvy zní: „Objemy energie jsou během každého roku rozloženy rovnoměrně, aby v kterémkoli okamžiku každého kalendářního roku bylo dosaženo stejného výkonu“.

⁽²⁾ Dokument č. 521166, e-mail norského statistického úřadu ze dne 5. června 2009. Opakem smluv na celou dobu jsou „smlouvy s volnou dobou“, tj. smlouvy, které uživateli umožňují, aby se rozhodl, kolik energie bude odebráno v každém okamžiku.

⁽³⁾ Dokumenty č. 521164 a 521163.

⁽⁴⁾ Viz tabulka 19 „Vážené průměrné ceny elektřiny a nájemné za distribuční síť bez DPH. 1997–2007. Øre/kWh“, http://www.ssb.no/english/subjects/10/08/10/elektrisitetaar_en/tab-2009-05-28-19-en.html

⁽⁵⁾ Dokument č. 495870, e-mail norského statistického úřadu ze dne 8. října 2008.

Smlouva byla podepsána dne 10. května 2002, avšak se zpětnou účinností ode dne 14. května 2001, kdy byla zahájena dodávka. Lze si proto položit otázku, zda jsou příslušnými referenčními cenami ceny platné dne 10. května 2002, nebo ceny platné dne 14. května 2001. Jako výchozí bod se jako vhodné jeví vzít v úvahu datum, k němuž byla uzavřena smlouva, jelikož v té době strany na základě očekávaného budoucího vývoje trhu stanoví cenu a další smluvní podmínky. Pokud však má smlouva zpětnou účinnost, jako v daném případě, musela existovat určitá forma tiché dohody o ceně a ostatních smluvních podmínkách od zahájení dodávek energie. Kontrolní úřad se proto domnívá, že je nutno vzít v úvahu nejen ceny pro den, k němuž byla podepsána smlouva, nýbrž rovněž obecné cenové trendy v době zahájení dodávek a podepsání smlouvy.

Za druhé je nutno uvést, že by referenční cena měla být v ideálním případě založena na smlouvách obdobného typu a s podobnou dobou trvání. To by znamenalo smlouvy s pevnou cenou na celou dobu s přibližně pětiletou dobou platnosti. Referenční cena by měla být mimoto založena přednostně na statistických údajích pro smlouvy uzavřené v letech 2001–2002, nikoli pro smlouvy, které byly v té době v platnosti.

V této souvislosti je nutno za prvé zmínit, že se zdá, že ceny na burze Nord Pool mají menší význam, jelikož odrážejí ceny finančních smluv s jednoletou dobou platnosti. Finanční smlouvy se netýkají fyzických objemů energie, nýbrž zaručují kupujícímu určitý objem energie za dohodnutou cenu ve stanoveném období v budoucnu. Před vypořádáním smlouvy je nutno s energií fyzicky obchodovat na promptním trhu. Finanční smlouvy jsou uzavírány jako opatření, které zajišťuje ceny s ohledem na budoucí potřeby energie ⁽⁶⁾. Podmínky, za nichž se s těmito smlouvami obchoduje, jsou proto odlišné, a smlouvy je nutno považovat za jiný produkt než dotyčnou smlouvu, která se týká fyzického objemu energie z konkrétní elektrárny. Kontrolní úřad je proto názoru, že ceny na finančním trhu nejsou nutně přímo srovnatelné s cenou sjednanou mezi společností Becromal a obcí Notodden.

Co se týká výše uvedené tabulky 24, ta udává ceny všech smluv, které byly v platnosti v dotyčném roce. Totéž platí pro ceny u smluv na celou dobu uvedené v tabulce 7 („Časová řada zahrnující čtvrtletní a roční ceny elektrické energie na velkoobchodním trhu bez daní, øre/kWh“). V ideálním případě by cena, kterou hradila společnost Becromal, měla být srovnána s cenami smluv uzavřenými v roce 2001, nikoli s cenami všech smluv,

⁽⁶⁾ Základní charakteristiky finančního energetického trhu jsou popsány na internetových stránkách burzy Nord Pool na adrese: <http://www.nordpoolsport.com/en/PowerMarket/The-Nordic-model-for-a-liberalised-power-market/The-financial-market/>

kteří platily v té době. Tento druh informací však nemá Kontrolní úřad k dispozici. Ceny u nových smluv s pevnou cenou uzavřených v posledních třech měsících (poslední řádek v tabulce 7) odrážejí ceny nových smluv. Tyto statistické údaje nerozlišují mezi smlouvami na celou dobu a smlouvami s volnou dobou. Jelikož ceny smluv na celou dobu jsou obecně poněkud nižší než ceny smluv s volnou dobou uvedené v tabulce, zdá se být pravděpodobné, že by ceny u nových smluv byly rovněž poněkud nižší, pokud by byly ceny smluv na celou dobu uvedeny odděleně. Mimoto se zdá, že norský statistický úřad nemá dostatečné údaje o cenách pro tento druh smluv od 3. čtvrtletí 2001 do 3. čtvrtletí 2003, jelikož v tabulce nejsou pro toto období uvedeny žádné ceny.

Kontrolní úřad se domnívá, že žádná jednotlivá cena uvedená v těchto statistikách není vhodná pro přesné zjištění tržní ceny u tohoto druhu smlouvy uzavřené v rozhodné době. Současně se ceny pro 1- až 5leté⁽¹⁾ dvoustranné smlouvy v tabulce 24, ceny smluv s pevnou cenou na celou dobu v tabulce 7 a ceny nových smluv s pevnou cenou v téže tabulce týkají stejného či podobného druhu smluv. Jsou proto relevantní pro zjištění tržní ceny pro smlouvu se společností Becromal. Společně tyto cenové údaje mohou představovat cenové rozpětí, které by podle názoru Kontrolního úřadu mohlo poskytnout užitečný údaj o tržní ceně.

V tabulce 24 činí ceny pro 1- až 5leté smlouvy, které byly v platnosti v roce 2001 13,6 øre/kWh a v roce 2002 17,3 øre/kWh. U smluv s dobou platnosti delší než 5 let činily ceny 10,5 øre/kWh a 10,4 øre/kWh. Tabulka 7 ukazuje, že ceny smluv s pevnou cenou na celou dobu, které byly v platnosti v druhém čtvrtletí 2001 činily 12,1 øre/kWh a 14,6 øre/kWh v druhém čtvrtletí 2002. Cena u nových smluv s pevnou cenou uzavřených v druhém čtvrtletí 2001 činila 15,6 øre/kWh. Tyto ceny se poněkud liší a jsou stěží přímo srovnatelné. Zdá se však, že cena ve smlouvě se společností Becromal, tj. 13,5 øre/kWh, spadá do cenového rozpětí, které lze zjistit na základě těchto cenových údajů. Zdá se rovněž, že na trhu panuje určitá míra nejistoty vzhledem k významným rozdílům v některých cenových údajích mezi jedním čtvrtletím a dalším čtvrtletím (viz tabulka 7).

K zjištění, zda cena uvedená ve smlouvě poskytla společnosti Becromal výhodu ve smyslu pravidel státní podpory, musí Kontrolní úřad zjistit, že se cena *dostatečně* odchyluje od zjištěné

tržní ceny, aby bylo toto zjištění opodstatněné⁽²⁾. Jak bylo popsáno výše, přesnou tržní cenu pro danou smlouvu v době uzavření nelze zjistit. Celkový obrázek o cenách během příslušného období, a zejména cena u 1- až 5letých velkoobchodních smluv v roce 2001 (13,6 øre/kWh, tabulka 23), cena smluv s pevnou cenou na celou dobu v druhém čtvrtletí 2001 (12,1 øre/kWh, tabulka 7) a nové smlouvy s pevnou cenou uzavřené v druhém čtvrtletí 2001 (15,6 øre/kWh, tabulka 7) poskytují náležitý údaj o rozpětí tržní ceny. Jak bylo uvedeno výše, cena u smluv s dobou delší než 5 let v roce 2001 činila 10,5 øre/kWh. V původní smlouvě činila sjednaná cena 13,5 øre/kWh. Na základě obecných cenových trendů v příslušném období (jak bylo popsáno výše), a zejména zdánlivě nejsrovnatelnějších cen se Kontrolní úřad domnívá, že se nezdá, že by se smluvní cena významně lišila od pravděpodobné tržní ceny, aby mohl dospět k závěru, že smlouva poskytla společnosti Becromal hospodářskou výhodu.

Co se týká smlouvy o prodloužení, Kontrolní úřad má za to, že § 7 původní smlouvy uděluje společnosti Becromal *zákonně právo* prodloužit smlouvu od 1. dubna 2006 do 31. března 2007 za podmínek stanovených v tomto ustanovení. Toto ustanovení zahrnuté v původní smlouvě bylo sjednáno a stalo se pro strany závazným v období 2001/2002. Alternativně se strany mohly rozhodnout, že namísto pětileté smlouvy s cenou ve výši 13,5 øre/kWh uzavřou šestiletou smlouvu. Za těchto podmínek se Kontrolní úřad domnívá, že by cena v době prodloužené platnosti měla být posuzována jako součást původní smlouvy, tj. s odkazem na tržní cenu u dlouhodobých dvoustranných smluv uzavřených v letech 2001/2002. Jak bylo uvedeno výše, ceny v době prodloužené platnosti podle sezóny činily 15,21 øre/kWh a 14,20 øre/kWh. Ačkoli jsou tyto ceny vyšší než cena v původní smlouvě ve výši 13,5 øre/kWh, neliší se v souladu s výše uvedenými argumenty dostatečně od rozmezí přiměřené tržní ceny, aby existovala hospodářská výhoda.

Za těchto okolností vyvozuje Kontrolní úřad závěr, že smlouva se společností Becromal neposkytla této společnosti žádnou výhodu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP.

2. Závěr

Na základě výše uvedeného posouzení se Kontrolní úřad domnívá, že smlouva mezi obcí Notodden a společností Becromal Norway AS pro období od 14. května 2001 do 31. března 2006, jakož i její prodloužení od 1. dubna 2006 do 31. března 2007 nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 61 odst. 1 Dohody o EHP,

⁽¹⁾ Včetně smlouvy o prodloužení byla doba trvání smlouvy téměř šest let. Kontrolní úřad však má za to, že smlouva je přesto srovnatelnější s ostatními 1- až 5letými smlouvami, jelikož všechny smlouvy překračující pětiletou dobu trvání jsou seskupeny dohromady, včetně smluv s velmi dlouhou dobou platnosti (např. více než 20 let).

⁽²⁾ Viz obdobně výroky Soudu prvního stupně ve věcech týkajících se prodeje nemovitostí: věc T-274/01 Valmont, Sb. rozh. 2004, s. II-3145, bod 45 a spojené věci T-127/99, T-129/99 a T-148/99, Diputación Foral de Alava, Sb. rozh. 2002, s. II-1275, bod 85 (v tomto bodě nenapadeno).

PŘIJAL TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 3

Pouze anglické znění je závazné.

Článek 1

Kontrolní úřad ESVO se domnívá, že smlouva uzavřená mezi společností Becromal Norway AS a obcí Notodden, která byla v platnosti ode dne 14. května 2001 do dne 31. března 2006, jakož i její prodloužení do dne 31. března 2007 nepředstavuje státní podporu ve smyslu článku 61 Dohody o EHP.

V Bruselu dne 8. července 2009.

Za Kontrolní úřad ESVO

Článek 2

Toto rozhodnutí je určeno Norskému království.

Per SANDERUD
předseda

Kristján A. STEFÁNSSON
člen kolegia
